N°. 3456. **DE TIJD.** 1858.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden franko p. p. *f* 6.00.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan „het Bureau van DE TIJD."

DONDERDAG 16 SEPTEMBER.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 15 September.

Het is dan nu eindelijk zeker, dat de duurzame vestiging van Europeesche diplomaten in Peking in de jongste traktaten is toegestaan. Dat is van zeer groot gewigt. Dat is de beste waarborg, dien men kan nemen, om de uitvoering van het traktaat in alle punten te verzekeren. Men mag dan ook nu in waarheid zeggen, dat de Chineesche muur gevallen is, en dat voor de Europeesche begrippen, vooral voor het Christendom, een weg is geopend in het onmetelijke rijk en ontelbaar volk van China.

Het is niet overbodig hier in herinnering te brengen wat tot de omverhaling van den Chineeschen muur geleid heeft. Onze lezers weten dat, maar het kan niet te veel gezegd worden, omdat er zijn, die ooren hebben om niet te hooren, en oogen om niet te zien.

Er is in Europa tweederlei soort van Christelijke beschaving, de Katholieke en de Protestantsche; dat wil zeggen, de ware en de valsche. Men heeft die beide in China aan 't werk gezien. En zoo het woord van den goddelijke Meester ten eeuwigen dage waar blijft, dan mogen wij hier zijn oordeel inroepen als hij zegt: aan de vruchten zult gij den boom kennen.

In den oorlog China aangedaan, stonden vier mogendheden bij elkander. De Russen, schismatieke Grieken en de Amerikanen van de Vereenigde Staten, radikale Protestanten, stonden als toeschouwers het geschikte oogenblik te verbeiden, waarop de eersten eene groote streek gronds met een aanzienlijke en voor den aanleg van eene oorlogsvloot geschikte rivier zouden kunnen erlangen; middelerwijl zij tevens, gelijk ook de tweeden, alle overige handelsbelangen door de oorlogvoerende mogendheden te bedingen hoopten te verkrijgen. Beide hielden zich neutraal en kwamen hoofdzakelijk voor stoffelijke belangen op; wel berekenende, dat de twee ten oorlog uitgetrokkene mogendheden niet alleen voor zichzelven, maar ook ten voordeele van de twee toeschouwers strijd voerden. Zij hadden hunne berekening goed gemaakt. Want de Chineezen, op hunne manier eene diplomatieke behendigheid willende aan den dag leggen, sloten met de Russen en Amerikanen een traktaat, vóór dat zij zich met de Franschen en Engelschen wilden verstaan. Zulks heeft intusschen niet verhinderd, dat zij alles hebben moeten toegeven, wat de Westersche mogendheden gevorderd hebben.

Wat had nu Franschen en Engelschen met eene legermagt tot in de nabijheid van Peking doen optrekken? Ziedaar het punt, dat hier onze aandacht verdient, om den aard van de Protestantsche beschaving, en die van de Katholieke, in China vertegenwoordigd door twee volken, te vatten.

Eene van de vruchtbaarste produkten, die Engelands dwingelandij uit den Indischen grond trekt, is de rampzalige opium het ongeluk en de ondergang van alle Oosterlingen, die hem gebruiken. Engeland behoefde daartoor een ruimer verbruik dan zijne eigene bezittingen konden aanbieden. Het vond dit in China. Dan het Chineesche goevernement, hoe barbaarsch, hoe kleingeestig, hoe kinderachtig 't dan ook zijn moge, had het besef, dat de aanvoer van opium in zijn rijk eene schromelijke ramp werd voor de bevolkingen, die naar ziel en ligchaam werden uitgeput door het vloekwaardig gebruik van dat verfoeijelijk voortbrengsel. Men klaagt hier te lande met regt over het beklagenswaardig misbruik van den sterken drank, en men zoekt naar de middelen om dat te keeren. Maar heel iets anders, oneindig verleidelijker, veel schadelijker, veel verderfelijker, veel verwoestender is voor de Oosterlingen het gebruik van den opium, die, wanneer zij zich eenmaal daaraan hebben vergast, daarvoor alles veil hebben. Gelijk bij ons de sterke dranken dikwerf de ondergang zijn van een gansch gezin, zoo is daar de opium, maar op veel grooter schaal, de ondergang van ontelbare gezinnen. De goederen der fortuin; de krachten van ziel en ligchaam; alles, alles wordt er voor de droomen van den opium ten offer gebragt, die niet slechts door den vader, maar door de moeder, en zelfs door de kinderen wordt verbruikt. De zoogenaamde Chineesche barbaren hebben begrepen, dat zij zulk een groot kwaad van hun volk moeten afkeeren; van daar hun verzet tegen de Engelschen. Maar van daar ook de oorzaak van den eersten oorlog, dien de Engelschen tegen de Chineezen begonnen. Zoo stond dan een Christen natie, die zich beroemt een toonbeeld van Christendom te zijn, voor de gansche wereld tegenover Heidenen. Men zag Christenen gewapend tegen Heidenen? En waartoe dat? Opdat Heidenen door Christenen zouden worden gedwongen van Christenen opium te ontvangen, die duizenden ongelukkigen verarmt en verdierlijkt. De bij uitnemendheid Protestantsche Engelsche natie voerde alzoo oorlog in het belang van de propaganda voor het verbruik van den opium!

Naast de Engelschen stonden in het gelid de Franschen. Met leedwezen hebben wij de zamenwerking gezien der twee natiën, die daar, om zeer ver uit elkander loopende belangen, optraden. Want streden de Engelschen andermaal voor den vrijen invoer van hun opium in China; de Franschen hadden met dien onzedelijken eisch niets te maken. Zij kwamen voor een hooger doel ten oorlog. Middelerwijl de Engelsche propaganda den afzet van katoen en opium nastreeft; is de Fransche propaganda sinds eeuwen getreden in het voetspoor der Apostelen, gehoorzamende aan het Gods bevel om het Evangelie te verkondigen aan alle kreaturen. Sinds eeuwen heeft de Fransche priesterschap die taak op zich genomen, onder anderen voor China. Zij heeft dat gedaan op den voet der Apostelen, gewapend slechts met stok en kleed, te midden van duizend gevaren, die haar als schapen te midden van de wolven plaatsten. Die prediking van het Evangelie was van den beginne blootgesteld aan de ergste vervolgingen, bloedigste pijnigingen, en schromelijksten marteldood. Wonderlijk en zeer verscheiden waren de vruchten van dien apostelarbeid. Er kwamen oogenblikken dat hij de gunstigste uitkomsten beloofde, dat de Katholieke zendelingen de volste vrijheid en de hoogste eer genoten. Talrijk en ontelbaar waren dan de bekeeringen. Alom op de dorpen en in de steden verrezen tempels, waarin de ware God aangebeden en het ware sakrificie des Kruises vernieuwd aan God werd opgedragen. Maar op die dagen van voorspoed volgden dagen van verdrukking en duisternis, waarin de magt scheen terug gegeven aan de krachten der hel, die de Christenen te vuur en te zwaard verwoestten. Een onverbiddelijk systeem van vernieling werd ingevoerd en tot onzen tijd gehandhaafd. Maar ten spijt dier vervolgingen, zoo wreedaardig als de Kerk gedurende de drie eerste eeuwen ze ooit beleefd heeft, bleef het zaad des geloofs altijd onder eenige Chineezen bewaard en het verspreidde zich van geslacht tot geslacht; omdat er altijd priesters zijn gevonden, die hun leven veil hadden voor de waarheid des geloofs. Middelerwijl sommige Protestantsche zendelingen langs den boord van het rijk, onder bescherming van het Europeesch kanon, veilig eenige bijbelbezendingen in China loosden en daarvoor rijkelijk werden betaald, trokken telken jare eenige Katholieke priesters China binnen, om er de waarheid des geloofs te behouden onder de daar aanwezige Katholieken, om er de arme verworpene kinderen te doopen en ze van den dood te redden, waartoe hunne ouders-zelven ze gedoemd hadden, om er eindelijk zoo veel mogelijk het rijk van Christus te verbreiden. Met hoeveel opofferingen die togt in China gepaard ging; wat al vermoeijenissen, ontberingen en ziekten hij baarde, kan men zien in de verslagen, die van deze zendingen zijn openbaar gemaakt, Maar daar bleef het niet bij. De vervolgzucht der Chineesche mandarijnen, dikwerf aangevuurd door de hartstogtelijke dweepzucht van het in het heidendom verzonken volk, verhoogde voortdurend al die ellenden, die maar al te dikwerf op den marteldood uitliepen. Talrijk is de lijst der Katholieke missionarissen, die in China de waarheid met hun bloed hebben bezegeld. Zelfs in onze 19e eeuw is er schier geen jaar voorbijgegaan, dat niet een of ander missionaris, en soms meer dan één in een jaar, den marteldood in China ondergaan hebben. Niet de marteldood van een onverwachten aanval, waarbij een kogel door het lijf of een dolksteek door het hart gaat schier vóór dat men 't merkt; maar een met onmenschelijk overleg langzamen marteldood, door gruwzame inkerkering aangekondigd, door velerlei schromelijk uitgedachte en met barbaarschheid toegepaste martelingen voorbereid, waarbij het leven van den martelaar voorbedachtelijk gespaard wordt om hem veel en lang te doen lijden. Zulken marteldood vond nog ten deel aan den laast gevallene, die ter onzer kennis is gekomen en bisschop was. En nooit heeft een zendeling in China en naburige rijken den marteldood ondergaan, of altijd zijn er andere priesters gevonden, die de plaats van den gemartelde kwamen innemen. Dat heeft in den loop der eeuwen eene talrijke reeks van martelaren geleverd, die de ware Kerk siert met de eerekroon, waarmede haar goddelijk Hoofd is getooid geworden voor Pilatus.

Maar ziedaar dan ook het werk der Fransche, dat is, der Katholieke natie. Op het oogenblik dat de Protestantsche Engelschen met hun opium de Chineezen verdierlijkten, gingen de Katholieke zendelingen met gevaar van hun leven het Evangelie prediken. En toen de Engelsche legermagt voor de eerstenmaal ten oorlog was getrokken, om hun debiet van opium te verzekeren en uit te breiden, verscheen een Fransch gezant in China, om er de veiligheid voor de Fransche missionarissen en de vrijheid voor de Chineesche Christenen te bepleiten. Hij verkreeg zulks. Beide eischen werden toegestaan in een traktaat.

Dan de Chineezen hielden zich evenmin aan hun verbindtenissen jegens de Franschen als jegens de Engelschen. Menig Christen hoofd viel onder hun bijl; tot de maat vol werd door de marteling van den boven bedoelden bisschop.

De Engelschen trokken op nieuw te veld voor hun opium; en de Franschen voegden zich bij hen, om regt te eischen van het geschonden traktaat ten opzigte der Christenen.

Men kent den uitslag. Wij hebben nu de gevolgen te wachten van de revolutie, die China ondergaan zal. Ongetwijfeld zal Engeland zendelingen met bijbelladingen naar China afvaardigen; maar naast hunne bijbelverspreiding, die weinig uitwerkt, zal de opium schromelijke verwoestingen aanrigten. De Franschen daarentegen, die genoegzaam geene handelsbelangen in de Chineesche wateren hebben, zullen de zonen afzenden dier vaderen, die den Chineeschen grond bevochtigd hebben met hun bloed. Wij hopen dat nogmaals het zaad der martelaren het zaad zal zijn dat Christenen voortbrengt.

In het Berlijnsche blad de *Volks-Zeitung*, welks redakteur den naam heeft van het zeer ver in de telegrafie te hebben gebragt, lezen wij over de storing in den transatlantischen telegraaf het volgende:

„Als men aan de jongste berigten in de Engelsche bladen vertrouwen wil schenken, ligt de stoornis in een beschadiging van den onderzeeschen telegraaf, die thans eerst heeft plaats gehad. Wij moeten intusschen opmerken dat wij vooreerst aan die bewering geen volkomen geloof kunnen schenken; het berigt, door de telegrafisten te Valentia aan de Londensche Maatschappij gezonden, luidt verschillend en geeft heel wat anders te kennen. Zoo de kabel beschadigd was, zouden er in het geheel geen teekenen uit Amerika overkomen; ook zou men met de tegenwoordige middelen der telegrafie met zekerheid te Valentia weten, dat de kabel beschadigd was en ook waar ongeveer de beschadiging had plaats gehad. Men zou noch de direkteuren noch de geleerden er bij gehaald hebben om hulp en [illegible] te erlangen, want de verschijnselen aan beschadigde kabels zijn in den regel niet vreemd of raadselachtig. Veeleer blijkt uit de omstandigheid, [illegible] onverstaanbare teekens aankomen, die de telegrafisten niet kunnen verklaren, dat de kabel onbeschadigd is, de korrespondentie echter door oorzaken hapert, welke het bekende telegrafiesch schrift onleesbaar maken. Welke kunnen die oorzaken zijn? Verscheidene maanden geleden werden wij op de omstandigheid opmerkzaam gemaakt, dat het een misslag is, dat men een onderzeeschen kabel vier honderd geogr. mijlen lang in de rigting van het Oosten naar het Westen om de aarde legt, want daardoor worden storende

stroomen in den draad opgewekt, zoo dikwijls zich het magnetismus der aarde versterkt of verzwakt. Het is namenlijk een reeds wetenschappelijk bekend feit, dat de aarde-zelve als een magneet werkt; het is verder bekend, dat, als men om een magneet een draad wikkelt, in dezen draad stroomen ontstaan, zoo dikwijls men de sterkte van het magnetismus in den magneet verandert. Nu is het magnetismus der aarde in gedurige verandering en, voornamelijk in tijden dat het Noorderlicht zigtbaar is, zeer merkbaar aan het afwijken van alle magneetnaalden. Een draad in de rigting van het Oosten naar het Westen is dus, in zulke omstandigheden, aan onophoudelijke elektrische stroomen blootgesteld, en als men hem tot telegrafeeren aanwenden wil, zullen die stroomen het schrift storen. Reeds vóór tien jaren zijn waarnemingen omtrent dit punt gedaan, waarvan men het verslag kan vinden in Poggendorff's Annalen, (deel LXXIX blz. 484) waaruit blijkt, dat zulke stroomen, voortgebragt door de afwijkingen (*schwankungen*) van het magnetismus der aarde, reeds waar te nemen zijn op een lengte van twintig mijlen. Het bleek uit deze waarnemingen, dat in een uur de stroom twaalfmaal, nu pozitief dan negatief optreedt. De draad thans naar Amerika gelegd is twintig maal langer dan die, waarop deze waarnemingen hebben plaats gehad. Het kan daarom geen wonder heeten als de storingen twintig maal sterker optreden, op het schrift werken en dit onleesbaar maken. Zoo ons vermoeden zich bevestigt, zal deze telegrafiesch onbruikbare kabel wetenschappelijk van veel grooter beteekenis worden tot naauwkeurige kennis der werking van het magnetismus der aarde. Dit doet ons vertrouwen klimmen, daar juist in dat geval deze kabel met zijn storende stroomen zal kunnen worden aangewend om de storingen van den lateren kabel te regelen, die men voor het telegrafeeren zal gebruiken."

De *Illustrated London-News* geeft in zijn laatste Nommer een kort verslag van de Amsterdamsche feesten, bij gelegenheid van den achttienden verjaardag des Prinsen van Oranje, en doet die vergezeld gaan van een vrij gelijkend portret van den Prins. Na eenige volzinnen ter eere van ons land en ons Vorstenhuis, waarmede de Engelsche bladen anders niet kwistig zijn, zegt het blad:

„Eenige maanden geleden berigtten de Engelsche en Fransche bladen, dat de Prins van Oranje de hand gevraagd had van onze prinses Alice, en dat die hem was toegestaan, en hoewel er nu minder dan toen over dit onderwerp wordt gesproken, en velen er geen geloof aan hechten, denkt men in nog al hooge kringen dat zulk een huwlijksverbindtenis zal worden aangegaan."

Dit berigt overnemende voegen wij er de opmerking bij, dat de *Illustrated-London News*, hoewel een der meest verspreide buitenlandsche bladen, zijn groot aantal lezers alleen verschuldigd is aan zijn fraaije platen, en men noch in Engeland noch daar buiten veel gewigt hecht aan zijn artikelen en berigten, waarvan de meesten niet gelezen worden.

De gemeenteraad van Culemborg heeft een adres aan Z. M. den Koning ingezonden, waarin wordt verzocht, dat geene koncessie worde gegeven voor een spoorweg van 's Bosch over Lith, Thiel en Amerongen naar den Rijnspoorweg te Maarsbergen en nog minder aan eenen, die nog oostelijker ligging zoude verkrijgen, b. v. over Nijmegen naar Arnhem, maar dat de voorgedachte verbinding zoodanige rigting neme, dat die beneden den Diefdijk of anders zoo kort mogelijk boven gezegden dijk het eiland tusschen Neder-Rijn en Lek en Waal en Merwede (de Betuwe) doorsnijdt.

„Uit het oogpunt van het belang der gemeente steunt het verzoek op de navolgende gronden: 1°. Dat een spoorweg van 's Bosch naar Maarsbergen of een die oostelijker ligt te ver van Culemborg verwijderd blijft; 2°. dat zoodanige voor Culemborg eene verkeerde rigting hebben als zijnde niet naar het hart van het land gerigt, en 3°. dat deze wegens de rivierbruggen nadeeliger dan de verlangde rigtingen zijn, niet alleen voor de gemeente Culemborg, maar ook voor het voormalig graafschap Buren, den Tielewaard en de gemeente Beest, Asperen, Heukelom en Spijk en zelfs voor de vijf Heeren landen en Alblasserwaard, bijaldien den onderwerpelijken spoorweg boven den Diefdijk bleef.

„Dat het verzoek van den gemeenteraad van Culemborg ook het belang van den Staat zoude zijn, daarvoor worden de volgende gronden aangevoerd; 1°. Dat de Nederlandsche, zich zoo krachtig ontwikkelende provincie Noord-Brabant, door den kortsten weg met de Nederlandsche zeehavens, door het hart van het land moet worden verbonden en niet met de Noord-Duitsche zeehavens in een betrekkelijk beter verband moet worden geplaatst; 2°. dat een middelpunt van het spoorwegnet moet blijven bestaan, hetwelk zeker nergens beter dan te Utrecht kan gevestigd worden; 3°. dat de kortste weg de verkieslijkste is, vooral wanneer die door de meest bevolkte en welvarendste streek loopt; dat de minste schade of gevaren daarstellende rigting de wenschelijkste is, en 5°. dat 's rijks verdediging door den aan te leggen spoorweg het meest moet worden bevorderd, al hetwelk volgens de in deze verlangde rigting beter wordt bereikt, dan door een spoorweg van 's Bosch op Maarsbergen of een nog Oostelijker." (*U. C.*)

Den 1sten dezer, des avonds ten 6 ure, is te Vlissingen aangebragt een in de reede voor die stad opgevischt lijk van een manspersoon, naar gissing van middelbaren leeftijd. Wegens den staat van ontbinding, waarin het lijk reeds verkeerde, was van het gelaat niets meer te bespeuren. Alleen was de schedel nog met veel zwart haar bedekt. Aan den hals van het lijk, over den openstaanden kraag van het boezeroen, was met losse slagen een eind plattingtouw bevestigd, dat ter lengte van 2 el naar beneden hing en aan welks einde een zak van zeildoek gebonden was. Deze omstandigheid doet denken aan eene gepleegde misdaad, welke echter tot nog toe tot geene klaarheid is kunnen worden gebragt.

Gisteren morgen ten tien ure had in het lokaal Eensgezindheid op het Spui, eene vergadering plaats van het Koninklijk instituut van ingenieurs, onder voorzitting van den heer C. H. G. Steuerwald, waaraan ruim een vijftigtal leden deelnamen.

Gisteren avond is er brand ontstaan op de vliering bij H. Marché, in de Wijde-Kerksteeg, welke brand door de werking van twee spuiten vrij spoedig gebluscht is. De vliering is geheel uitgebrand. M. is tegen brandschade verzekerd.

Men weet dat te Bern eene konferentie vergaderd is, om de grondslagen vast te stellen van een internationale telegraafdienst. Tusschen Nederland, Zwitserland, Frankrijk, Sardinië en België is, zooals uit de Zwitsersche hoofdstad wordt geschreven, op den 1° September een definitieve overeenkomst gesloten.

Z. M. heeft benoemd: tot ridder der orde van den Nederl. Leeuw, jhr. mr. F. G. A. Gevers Deynoot; tot burg. der gem. Veghel, jhr. V. F. A. H. de Kuyper; pensioen verleend aan: mr. J. A. Engelhard, raadsheer in het prov. geregtshof te Groningen, ƒ1444; mr. R. de Rhoer Ottens, idem, ƒ1466; H. M. Wirot, kapitein-ingenieur, ƒ1125; C. D. Lammleth, offic. van administr. 1ste kl., ƒ1100; mr. A. Bekkering of Beckeringh, kantonregter, ƒ1000.

's GRAVENHAGE, 15 Sept. Heden morgen ten 8 ure vereenigden zich in de Maliebaan in groot tenue het regiment grenadiers en jagers, en het bataillon, te Leyden in garnizoen, dat even te voren per spoor was aangekomen, alsmede het regiment dragonders en de batterij rijdende artillerie, uitmakende de reserve brigade, waarvan het kommando door den luit. gen. Duycker tot dusver gevoerd, zou worden overgedragen aan Z. K. H. den Prins van Oranje, als generaal-majoor van gezegde brigade. Een talrijk publiek had zich tot dat einde naar de ruime paradeplaats begeven, waar ook het korps officieren van den staf en andere militaire officieren bijeen waren. Ten 9 ure arriveerde de kroonprins op het terrein, vergezeld door den graaf van Lynden, chef van HDs. militair huis, en HDs. adjudanten, majoor van den Bosch en jhr. de Kock, waarop dadelijk door Z. K. H. eene monstering over de troepen werd gehouden. Na afloop daarvan werd er door al de troepen een carré geformeerd waarop de luit.-gen. Duycker met luider stem de dagorder voorlas, waarin de overname der reservebrigade van den Kroonprins was omschreven. Een luid hoerah! en leve de Prins! werd daarop door de troepen aangeheven. Daarna sprak de generaal den Prins nogmaals ten aanhoore van al de officieren en manschappen toe; wenschte het korps geluk met het hoogst vereerend commandement, waarop de Prins den generaal en de officieren minzaam toesprak, hetgeen wederom door een luid hoerah! en leve de Prins! werd beantwoord. Z. K. H. sprak vervolgens de officieren der verschillende korpsen, die zich inmiddels op eene rei geschaard hadden, achtervolgens toe, waarna de carré zich ontsloot, de Prins met zijn staf zich in het midden van het terrein plaatste en de troepen aanvingen voor Z. K. H. te defileren. Omstreeks ten 10 ure was deze militaire plegtigheid geëindigd en begaf zich de prins met zijn geleide naar zijn paleis terug.

— Heden ten 10 ure heeft er eene buitengewone vergadering van den Raad van State plaats gehad.

— HH. KK. HH. prins en prinses Frederik en prinses Marie vertrekken heden avond ten 8 ure van HDs. buitengoed Bakkershagen per rijtuig naar Rotterdam, om van daar met den Rijnspoorweg de reis naar Berlijn voort te zetten. HH. KK. HH. worden vergezeld door den adjudant Nepveu, den kamerheer van Limburg Stirum, en de hofdames freules van Doorn en Grovestins, benevens een aanzienlijk gevolg.

HAARLEM, 13 Sept. De gisteren en heden alhier, in de Doelen, van wege de afdeeling Haarlem en omstreken der Hollandsche Maatschappij van Landbouw gehoudene tentoonstelling van vee, pluimgedierte en voortbrengselen van land- en tuinbouw leverde, gelijk de vorige tentoonstellingen van dien aard, weder een aantal merkwaardige voorwerpen op. In de groote zaal waren onderscheidene gewassen, de groenten, de keurige vruchten, de bloemen en bouquetten, enz., welke deels tot mededinging naar de uitgeloofde prijzen, deels tot opluistering der tentoonstelling waren ingezonden, op de sierlijkste en doeltreffendste wijze geschikt. Ditmaal was daar eene fontein aangebragt, met een hoog opgaanden, doch niet zwaren waterstraal, welke eene aangename frischheid in het lokaal onderhield. Het ingezonden hoornvee en pluimgedierte was iets talrijker dan vroeger. Onder begunstiging van zeer schoon weder werd de tentoonstelling door vele personen bezocht. (*H.*)

UTRECHT, 14 Sept. Ll. Vrijdag heeft de heer E. Ducpétiaux, inspekteur-generaal der gevangenissen in België, alhier de cellulaire gevangenis bezocht, er een geruimen tijd in doorgebragt, en aan den direkteur den heer van Wijk Roelandsz., hulde gebragt wegens de allezins doeltreffende en reine inrigting.

Voortaan zullen de gedetineerden, wier zaken in instruktie zijn, niet meer in het tuchthuis maar in de nieuwe cellulaire gevangenis gehuisvest worden.

GORINCHEM, 13 Sept. De marktprijzen van heden waren als volgt: Tarwe ƒ 8 à ƒ 10, rogge ƒ 5 à ƒ6.80, gerst ƒ4.65 à ƒ5.40, haver ƒ 3.50 à ƒ 5, boonen zonder handel, oliezaad niet aanwezig, aardappelen ƒ1.10 a ƒ1.40 het mud, boter ƒ1 à ƒ1.05 het Ned. ℔, kaas ƒ16 a ƒ20 de 50 Ned. ℔, eijeren ƒ3.20 de 100 stuks.

De stemming der graanmarkt was willig, bij goeden aanvoer; insgelijks die van het vee; de prijzen vooral van het vette goed waren hooger dan in de vorige week, mogelijk door het aanwezig zijn van Belgische kooplieden.

Het nagras levert hier allerwege meer dan bevredigende uitkomsten op. Op vele plaatsen waar dit reeds binnen is, vindt het vee nog overheerlijk en ruim voedsel.

's HERTOGENBOSCH, 13 Sept. De schroefstoomboot van Maastricht op 's Hertogenbosch, die Zaturdag jl. was vertrokken en Zondag morgen ten half zeven ure aan deze stad moest zijn, is eerst dezen nacht ten twee ure, door paarden getrokken, hier aangekomen. Het vaartuig was bijna op de hoogte van Weert in de lucht gesprongen en dat wel door eene verregaande onvoorzigtigheid van den kapitein en den machinist, die beiden zich te slapen hadden gelegd; de stuurman aan het roer zittende, voelde op eenmaal een schok, die hem aan zinken deed denken. Op zijn geroep vloog een knecht naar beneden en, daar komende, ontdekte hij, dat de ketel vol stoom was. Dadelijk opende hij de veiligheidsklep, waardoor schip en passagiers gered werden. De schrik en angst waren echter algemeen. Later ontdekte men, dat de schok veroorzaakt was door het springen van 26 der stoombuizen. De stoomboot-onderneming heeft den machinist onmiddellijk ontslagen. (*H.*)

CAPELLE (LANGSTRAAT), 13 Sept. Volgens eene officiële opgave blijkt, dat in de laatste 5 jaren door de gemeentebesturen van Noord-Brabant voor ongeveer ƒ800,000 woeste gronden zijn verkocht, welke gelegenheid tot ontginning geven, waardoor arbeid verschaft en welvaart bevorderd wordt. Op eene uitgestrektheid van 512,000 bunders zijn in Noord-Brabant nog ruim 150,000 bunders heidevelden en woeste gronden. Bij de opneming van het kasdaster bedroeg dat getal ruim 190,000 bunders, zoodat sedert dien tijd meer dan $\frac{1}{5}$ daarvan, namelijk nagenoeg 40,000 bunders, tot kultuur gebragt is. Voorzeker pleit dit voor den vooruitgang van den landbouw. Tot meer bewijs strekke, dat slechts in één jaar, en wel in 1856, het domaniaal tiendregt op 298 bunders in deze provincie voor eene som van ƒ152,22 is afgekocht. (*Amst. Ct.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 14 Sept. Uit de *Patrie* en de *Presse* blijkt, dat, mogt er nog iets ontbreken aan eene laatste bekrachtiging der toepassing van den vrijen handel in Algerië, de bedoelingen van Prins Napoleon te dier zake onwrikbaar, en de hem toegeworpen bezwaren uit den weg geruimd zijn.

— De Keizer en de Keizerin zullen haar verblijf te Biarritz verlengen. Wijders wordt bevestigd, dat de expeditie tegen Conchinchina tot de maand November of December is verschoven, uithoofde het tegenwoordige saizoen voor operatiën in de Chineesche Zuidzee niet gunstig is.

— Zoodra de Fransche gezant te Peking zijne vaste rezidentie genomen heeft, zal in den zeeboezem van Petschelie een divizie kanonneerbooten gestationeerd blijven ter bescherming der Fransche zendelingen.

— Uit goede bron verneemt men, dat de Russische Regering voornemens is het spoorwegnet tot aan de Chineesche grenzen, en wel van Trischnei Nowgorod tot die grenzen uit te breiden. Dit plan wordt in Engeland in diens belang niet zeer gunstig beschouwd.

— Men wil dat de maarschalk Canrobert met de hertogin de Sotomayor in den echt zal treden; ee

huwelijk dat door de Keizerin gewenscht wordt, ten einde de maarschalken nog naauwer aan de dynastie te verbinden, door hun vrouwen te geven, op wier gehechtheid zij rekenen kan.

ENGELAND.

LONDEN, 14 Sept. In het berigt van den *Morning Chronicle*, betreffende de verhuring gedurende twintig jaren van de haven van Villefranche, zou in zooverre overdrijving zijn als het blad daarin de verkrijging van een haven in de middellandsche zee door Rusland ziet. Volgens uit Turijn ontvangen depêches zou het feit verzonnen zijn.

— Met gespannen nieuwsgierigheid verwacht men de aankomst van den heer Bruce uit China, ten einde met de bijzonderheden ter zake van het Engelsche Chineesch verdrag nader bekend te worden. Behalve dit verwacht men nog een Japansch verdrag. Ten opzigte van dit laatste zegt de *Times:* „De Keizer van Japan zal alzoo genoopt worden in de rij der beschaafde natiën plaats te nemen, en zijn volk in aanraking met de overige natiën te brengen.

„Onlangs plaats gehad hebbende gebeurtenissen schijnen te bewijzen dat de volvoering dier taak noch langdurig noch moeijelijk zal zijn. Het handelsgewigt van een vrij verkeer met de Japanners is, ons inziens, zoowel in Engeland als in Amerika zeer overdreven geschetst.

„De Japanners zijn evenwel een volksstam, die op hoogeren trap dan de Chineesche staat. Hun geest is schrander genoeg om nieuwe uitvindingen doelmatig aan te wenden. 't Is een naar wijsheid strevende bevolking, die wenscht zich met de Europeesche kunsten en wetenschappen bekend te maken.

„Toen het den Chineezen eenmaal gelukte een Portugeesch en een Engelsch stoomschip te bemagtigen, maakten zij den grootsten haast om beide schepen te verbranden. Maar toen de Japanners van de Hollanders een stoomboot ten geschenke ontvingen, gingen zij er dadelijk toe over zich met de behandeling en besturing van het schip bekend te maken, en na een paar maanden was het uitsluitend met Japansche zeelieden, ingenieurs en stokers bemand. Hetzelfde zal waarschijnlijk het geval zijn met de stoomboot, welke sir Michel Seymour voornemens is den Keizer van Japan ten geschenke te geven.

„In hoeverre de Soeverein van Japan van zijne aloude overleveringen heeft afgezien, weet men niet; want admiraal Stirlings onderhandelingen met Japan waren moeijelijker dan nutteloos, en sommige geschiedenissen van Amerikaansche gezantschappen zijn helaas! niets anders dan sprookjes van schrijvers, welke die eilanden nooit gezien hebben. Desniettemin is er reden te verwachten, dat lord Elgin gemakkelijk datgene zal erlangen, waarop wij eenig regt meenen te hebben, en wij hem nog dit jaar in Engeland zullen terug zien."

— De zoutzieders van Cheshire en Worcestershire hebben tot den minister van Buitenl. Zaken een verzoekschrift gerigt om den vrijen invoer van Britsch zout bij de aanstaande onderhandelingen met de Chineesche overheden te bepalen. De *Times* beschouwt in de tegenwoordige omstandigheden zulk een verzoek als ondoelmatig. Tot hiertoe is van zulk een eisch nooit gesproken.

— Donderdag jl. overleed te Baynil in Wallis, aan den oever der Menaï, niet ver van Bangor, de heer Thomas Assheton Smith, eigenaar der groote en kostbare leijengroeve in Clanberis. Men hield hem voor den eersten vossenjager en koensten ruiter in Engeland. 't Geen hem den naam van den britschen Nemrod verwierf. Zijne stoeterij en jagthonden te Tedwooth in Hampshire wekten algemeene bewondering. Ook als zeeman was hij vermaard, want geen partikulier heeft zooveel pleizierjagten dan hij laten bouwen. Hij behoorde, wat zijne politieke rigting aangaat, tot de oude konservatieve school en vertegenwoordigde gedurende verscheidene jaren het graafschap Carnarvonshire. Hij was driftig van aard, maar werkelijk bezat hij een edel karakter.

— Uit Amerika heeft men berigten van New-York, dd. 1 Sept. Men verwachtte er een spoedige oplossing der tusschen Mexiko en de Vereenigde Staten hangende quæstie. Overigens vierde men allerwege in de Staten der Unie de legging van den atlantischen telegraaf kabel, die ongelukkig steeds in denzelfden gebrekkigen toestand is.

— De „*Dolfijn*," een Amerikaansche kruiser, heeft een slavenhaler uit Baltimore, *Echo* genaamd, te Charleston opgebragt. Er waren 327 negers aan boord, hoewel het schip er bij het verlaten der Afrikaansche kust 470 in had. Dus waren er op een reis van veertien dagen 143 overleden. De onreinheid en stank, die op het schip heerschten, moeten vreeselijk zijn geweest. Dadelijk na hunne landing werden de negers ter verzorging aan het bestuur overgeleverd. De Regering nam maatregelen, om de ongelukkigen naar hun vaderland terug te zenden. Intusschen geeft de *New-York Times* de vrees te kennen, dat men in Zuid-Karolina het middel zal vinden die menschen in slavernij te houden en naar de plantaadjes te zenden. De *Dolfijn* is het eerste Amerikaansche schip, dat een slavenhaalder heeft opgebragt. De officieren en bemanning hebben een goeden buit behaald. Immers krachtens de wet hebben zij regt op de helft der waarde van het schip en bovendien elk op 25 dollars premie.

— In de neger-republiek *Liberia* is een wet vastgesteld ter regeling der immigratie van negers. De agenten, die zich met dien handel bezig houden, moeten een borg van 20,000 dollars stellen. De landverhuizers mogen niet anders scheep gaan dan in de daartoe bepaalde havens; er worden passen vereischt en de negers mogen noch opgesloten noch op eenigerlei wijze geboeid worden, evenmin mag er op het Liberische gebied een gebouw bestaan om negers gevangen te houden en te bewaken. De boete op de overtreders dezer bepalingen te leggen is van 2000—10,000 dollars.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 12 Sept. 't Is zonderling dat zelfs officiëele korrespondentiën het berigt van eene toenadering tusschen Rusland en dit Rijk logenstraffen. 't Is evenwel een feit, en de toenadering welke, zooals bekend is, in 't vorige jaar mislukte, is nu verwezenlijkt, dank zij der persoonlijke tusschenkomst, van den broeder der regerende Keizerin van Rusland, de groothertogin van Hessen. De twee vorsten zijn verzoend, 'tgeen bevestigd wordt door een brief van gelukwensching des Tzars aan den Keizer van Oostenrijk bij gelegenheid der geboorte van den keizerlijken prins. 't Is nu de vraag of en wanneer de kabinetten met elkander tot een volkomene verzoening zullen komen.

— De Keizer heeft bevolen dat de jaarwedde van 1200 fl., welke van Staatswege aan Saphir jaarlijks werd verstrekt op zijn eenige dochter Maria zou overgaan.

BERLIJN, 13 Sept. Algemeen wordt erkend dat art. 56 der Grondwet in de tegenwoordige omstandigheden moet worden ten uitvoer gelegd, en dat is de meening van allen, die Pruissen's heil willen, en, uitgezonderd eene kleine bent, die van het gansche land. Intusschen heeft het al den schijn als wil de *Kreuzzeitung* de koninklijke familie voorschrijven wat zij te doen of te laten hebbe.

De minister von Manteuffel is heden vroegtijdig uit Silezië aangekomen en ten 12 uur naar Sanssouci vertrokken.

BELGIË.

BRUSSEL, 15 Sept. Er wordt sedert eenigen tijd weder geklaagd dat het middel van preventieve hechtenis te veelvuldig en te langdurig gebezigd wordt om te beletten dat aangeklaagde personen zich aan de hand der justitie onttrekken. Wel is er in het jaar 1852 eene wet gemaakt, die tot regel stelde, dat de aangeklaagde vóór de veroordeeling niet van zijne persoonlijke vrijheid zou worden beroofd, en alleen in gevallen van gewigtigen en bijzonderen aard vrijheid gaf om daarvan af te wijken. Maar men klaagt dat die wet in de toepassing niet aan het doel beantwoordt, en dat sedert hare invoering het aantal preventieve arrestatiën niet zooveel verminderd is als men had mogen verwachten. Dit wordt vooral geweten aan de wetsbepaling welke aan de ambtenaren van het openbaar ministerie regt geeft in verzet te komen tegen het besluit der regtbank om eenen aangeklaagde voorloopig op vrije voeten te laten.

Het goevernement erkent dat er grond voor die klagten bestaat, en het wil eene nieuwe poging doen om het kwaad te verhelpen: voor de uitwerking van het daartoe strekkende plan heeft het, bij eene cirkulaire van den 9n dezer, van de prokureurs-generaal bij de appelshoven de noodige opgaven en inlichtingen gevraagd.

STADSNIEUWS.

236ste Staats-Loterij. (Prijzen van ƒ1000 en daarboven). 5de Klasse, 6de Lijst: N°. 15705 ƒ100,000, N°. 7163 ƒ1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 15 September.

BEVALLEN (12 Sept.): J. Kuyk, geb. Praat, Z. — (13 Sept): Vrouwe J. Luden, geb. Doeff, D.

OVERLEDEN (9 Sept.): A. Speelman, geb. Knap, 23 j. — (11 Sept.): C. G. Sulpke, 69 j. — (12 Sept.): Vrouwe A. Kouwenhoven, geb. Boelen, 31 j. — (14 Sept.): H. A. M. Belder, geb. Stuerman, 55 j.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 14 Sept. België 2½ pc. 57; 4½ pc. 99¼ g; Metal. 82p; Nation. 82⅞; Spanje 3 pc. 40 13/16 g; uitg. 28 13/16.

PARIJS, 14 Sept. Rente kont. 4½ pc. 95.75, op tijd 3 pc. 73.20; Fr.-Oost, Spoorw. 692; Spanje 1½ pc. —; 3 pc. 40⅛; Rom. Leening —.

MADRID, 13 Sept. Spanje 3 pc. 41.15; 1½ pc. 29.40.

LONDEN, 14 Sept. Cons. 97⅜; Braz. 5 pc. ——; 3 pc. Mexiko 21⅞; 4½ pc. Peru 91; 3 pc. id. 70¼; 4½ pc. id. doll. bonds ——; Grenada uitgest. 6⅛; id. werkelijke —; 5 pc. Venezuela 39½; 2¼ pc. id. ——; 3 pc. Port. 46⅜; 3 pc. Spanje 46⅝; 1½ pc. id. 29⅜; Amortiz. 11¾; Coupons 6⅜; 4½ pc. Russen 100½; 5 pc. id. 110; 2½ pc. Holland 66; 4 pc. id. 102½; Illinois Shares 80; id. 7 pc. Oblig. 82; Sardinië 92⅞.

WEENEN, 14 Sept. Metall. 5 pc. 83⅜; Nation. 83¾; Bank-Aktiën 946; Noord-Bahn akt. 169; Credit Anst. 249; O.-Fr. Spoorw. akt. 272; Saltzb. 100½; Lomb. Venetiaans. 101; Wissel op Londen 3/m. 10.01; Goud 4¾; Zilver 1.

BERLIJN, 14 Sept. Stiegl. 5de serie 104⅞; 6de id. 108½; Rusland 5 pc. 110; Pruiss. Staats. 4½ pc. 100⅛; Wissel op Londen 2/m. 6 th. 21, Parijs 79⅞, Hamburg 150½, Amst. 142¼, Petersburg 99½, Diskonto 4.

HAMBURG, 14 Sept. Mexikanen 4⅞, Spanje 3 pc. 38; 1½ pc. 27⅞, Rusland 5 pc. —, 4½ pc. —, Vereinsbank 98, Noord-Duits. bank 89½, Wissel op Londen kort 13.07; 3/m. 13.05½, Amsterd. 35.70, Diskonto 1¾.

FRANKFORT, 14 Sept. Metalliek 5 pc. 81, Spanje 3 pc. 39⅝, 1½ pc. 28⅞, Wissel op Londen 117⅛, Weenen 116⅞, Parijs —, Amsterd. —, Diskonto 3.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		14 SEPT.		4½ u.	gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.	106½	a		
Nederl. Bank	4 »		»		
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	64¾	»	64 13/16	
Dito Dito	3 »	77	»	77⅛	77
Dito Dito	4 »	99	»	99⅛	99
Amortis. Syndik.	3½ »	94⅜	»		
Aand. Handel-Maatsch.	4½ »	139⅛	»	139¾	139⅛
Oost-Ind Leening	4 »		»		
Aand. Holl. Spoorweg.			»		
Leening idem	4½ pCt.	100⅛	»	100¼	
Aand Rijn-Spoorweg	4½ »		»		
Maatschappij van Weld.	4 »		»		
België, Cert. Adm. B. bk.	2½ »		»		
Dito bij *Rothschild*	2½ »		»		
Frankrijk, Certifikaten	3 »	67	»		
Spanje, Obligatiën	1½ »	28 15/16	»	29⅛	28 15/16
Dito	3 »	45⅝	»	45⅞	
Dito Binnenl.	3 »	39 13/16	»	39⅞	39¾
Amortisable Schuld		11 7/16	»	12	11½
Bewijzen Coupon		6⅛	»	6⅜	6⅜
Crediet Instel. bij *Prost & C°.*			»		
Portugal, Obligatiën	3 pCt.	47 5/16	»		
Dito 1856	3 »	46¼	»	46 5/16	
Dito Uitgestelde		29 5/16	»		
Rusl., Obl. bij *Hope en C°.*	5 pCt.	106½	»		
Dito bij idem 1828/1829	5 »	104½	»		
Cert. bij idem 1831/1833	5 »	92⅛	»	92¼	
Dito bij idem 1840	4 »		»		
Dito bij *Stieglitz*	4 »	87	»	87⅛	
Dito Nieuwe	4 »	86¾	»		
Dito 5de Serie	5 »	98¼	»		
Dito 1855, 6de Serie	5 »	102¼	»	102 5/16	102¼
Dito adm. te Hamburg	5 »		»		
Dito dito te Londen	5 »		»		
Dito dito dito	4½ »		»		
Inschrijving in Assignat.	6 »		»		
Certifikaten van dito	6 »		»		
Spoorweg Aktiën	5 »	74¼	»	75	74¼
Polen, Aand. 1835, fl. 500	ƒ	156¼	»		
Obligatiën	4 pCt.	82 9/16	»	82⅛	
Pruissen, Obligatiën	4½ »		»		
aandeelen 1854	3½ »		»		
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5 »		»		
Dito dito	4 »	62⅞	»	62 15/16	
Dito Metalliek	5 »	78	»	78⅛	78
Dito Rente Amsterdam	5 »	87⅛	»	87 5/16	87 5/16
Dito Nationale 1854	5 »	78 9/16	»	78 13/16	78 9/16
Dito dito	2½ »	39 15/16	»		
Weener Bank-Aktiën	ƒ	1112	»	11	
Dito Aand. fl. 250, 1839	»		»		
Dito dito » 250, 1854	4 pCt.	326	»	328	
Beijeren, Spoorweg Aandeelen			»		
Napels, Cert. bij *Lam. en B.*	5 »		»		
Dito bij *Rothschild*	5 »		»		
Denemarken, Oblig. te Lond.	5 »		»		
Dito	3 »		»		
Braziliën, Geldl. 1824 v. £100	5 »		»		
Dito 1839 van £ 100	5 »		»		
Dito 1843 » £ 100	5 »	99¾	»		
Dito 1852	4½ »		»		
Sardinië	5 »		»		
Peru, Geldl. 1854	4½ »	89¾	»		
Dito te Parijs			»		
Ecuador, Oblig. 1855	1 »		»		
Venezuela, dito 6 pCt. thans	4¾ »	36	»	36⅜	
Dito Uitgestelde	2¼ »		»		
Grenada, Obligatiën	3¼ »	19 13/16	»		
Dito Uitgestelde		5⅞	»		
Mexiko dito	3 »	20 11/16	»	[illegible]	[illegible]
Nrd-Amer., Ph. *Hope en C*, Lr. A	ƒ				
Dito dito	» B »				
Dito bij *Rothschild*	6 pCt				
Amerik. Bank-Aktiën					
Illinois Spoorweg Aandeelen			»		
Dito Oblig. Constr. Bons	7 pCt.	84⅝	»	84¾	
Louisiana	5 »		»		
Griekenl., Obl. Geldl. 1825	5 »	5¼	»		

Handel-Maatschappij kontant 139½, ⅝; Russische Spoorweg doorgef. 249½, ¾.

Met uitzondering van Mexikanen, die tot verhoogde koers te plaatsen waren, was overigens de markt in min gunstige stemming. Vooral waren Oostenrijksche flaauw.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 2½ pCt., Diskonto 3½ pCt.

Wisselkoers.

2/m. Parijs	f 55¾	2/m. Livorno	f 39⅛
Zigt	" 56¼	" Napels	" 80⅞
2/m. Bordeaux	" 55½	" Petersburg	" 1.72½
½/m. "	" 55⅞	6/w. Weenen	" 34½
3/m. Madrid	" 237	" Augsburg	" 35½
" Cadix	" 239	" Frankfort	" 99
" Sevillë	" 236	2/m. Hamburg	" 34 15/16
" Bilbao	" 236	Zigt "	" 35⅛
" Lissabon	" 40½	2/m. Londen	" 11.72½
" Porto	" 40½	Zigt "	" 11.80
2/m. Genua	" 45¾	Rotterdam	" ⅛

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

ROTTERDAM, 14 Sept. Tarwe: 166/2 à Hooglandsche Kleefsche f 350; 164/2 à Kleefsche f 330; 164, 166/2 à j. Bovenlandsche Ris f 310. 315.

— Heden zijn de prijzen der Boter alhier geweest: 1e kwal. f 58; 2e kwal. f 55; 3e kwal. f 53.

SCHIEDAM, 14 Sept. Moutwijn f 17,—; Jenever f 23,50; Amst. Proef f 24,75; per Ned vat zonder fust, zonder de belasting. Spoeling f 0,80 per ketel.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 14 Sept. Cummings, Perceverance, Londen.
HELVOET, 14 Sept. Bell, Thomas Josephus, Newcastle.

UITGEZEILD:

TEXEL, 14 Sept. Fuente, Paquibo, Corunha.
HELVOET, 14 Sept. Allison, Alice Williams, Liverpool.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 15 September, in lading naar:

Ludwigsh., Mannh. en Heilbron J. Disch, Flora.
Keulen. J. Gutgeman, Cöln N°. 1.
Wezel en Ruhrort. P. J. Balk, Vrouw Rebecca.
Maintz. G. Reichert, Maintz N°. 4.
Frankfort. J. Kivits, Frankfort N°. 17.
Duisburg. J. van Ahlen, Harmonie.
Mannheim. J. M. Kimpel, Harmonie.
Coblentz. P. v. d. Poll, Helena.
Urdingen. A. J. Hoorn, Vrouw Hendrika.

AMSTERDAM, 14 September, vertrokken naar:

Maastricht en omliggende plaatsen. B. van Mullekom, Stad Maastricht.

Rijnhoogte ARNHEM, 14 September 1 el 30 duim.
KEULEN, 14 " 7 vt. 7 "

Advertentiën.

(582) Heden behaagde het den Almagtige, onverwachts, voorzien van het H. Oliesel, na eene gelukkige Echtvereeniging van ruim 34 jaren, tot zich te roepen, mijn' dierbaren Echtgenoot GERARDUS JOANNES SCHEEFHALS, diep betreurd van mij en mijne kinderen.

'S HERTOGENBOSCH, 13 September 1858. M. P. SCHEEFHALS, geb. VORSTENBOSCH.

De Pillen van Holloway, verbazende genezing van gal- en leverziekte. De heer B...., te *Leeuwarden*, was sedert drie jaren lijdende aan zware hoofdpijnen, bedorvene maag, leverziekte en zenuwen; hij raadpleegde onderscheidene bekwame geneesheeren, doch zijne ongesteldheid nam telkens toe. Eindelijk ziende dat de aangewende middelen alle vruchteloos waren, begon hij gebruik te maken van de pillen van Holloway, en na dezelven gedurende weinige weken tijds genomen te hebben, werd hij volmaakt hersteld, en heeft sedert geen den minsten aanval van ziekte meer gevoeld.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: *Doosjes Pillen* à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 6.75, f 13.50, f 20.50.

Potjes Zalf à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 7.05, f 13.85, f 22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij de Heeren ADAMA, Apothekers, Utrechtschestraat, Y N°. 251 en Nieuwendijk, L N°. 78, als Dépôthouders te *Amsterdam*, bij L. J. GROOTENDORST, dépôthouder te *Utrecht*, G. VERHAART, dépôthouder te *Prinsland* en bij STRAATMAN, hoofd-dépôthouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen* Strand 244 *Holloway's-Etablishment*. (327)

URBANUS PILLEN.

(Bereid volgens het ALOUDE EN ECHTE Recept, waarop men in het bijzonder attent maakt,)

zijn zeer nuttig in ongesteldheden der **Maag** en werken heilzaam op de **Spijsverteering**; zij zijn uitmuntend tegen de **Gal**, **scherpte** in het **Bloed** en **uitslag** der **huid**; zij zijn **zacht laxerend** en **Slijmverdrijvend**. Verzegelde doozen van 37½ Ct. en dubbele doozen zijn verkrijgbaar.

Amsterdam, J. Alsteede, Droogist, Heiligeweg, D 321.	Helmond, A. H. Martin.
Amersfoort, Gebr. Bruning.	Nijmegen, Gebr. Swemmelaar.
Arnhem, S. Holland.	Rosendaal, M. van Leeuwen.
Bergen op Zoom, D. Pouwels.	Steenbergen, J. van der Kar.
Brummen, S. J. van Rijn.	Tiel, D. van Wermeskerken.
Bommel (Zalt), J. van Schaijk.	Utrecht, W. Mulder, Pottestraat.
Borculo, A. H. Geers.	Vianen, M. A. Verkerk.
Breukelen, J. Vlaanderen.	Veen (bij Heusden), J. Branderhorst.
Culenburg, C. Rademaker.	Wageningen, A. Assman.
Doetinchem, P. Resthaler.	Wijk bij Duurstede, Wed. C. Zorn.
Doesburg, C. Wennekendonk.	IJsselstein, H. Moolhuizen.
Deventer, J. Muller.	Zutphen, J. Wansleven.
Eindhoven, A. Boguin.	Zevenaar, J. S. Reijnders.
Geertruidenberg, A. Hansen.	
Harderwijk, J. Wedding.	

(328)

(574) Door G. B. VAN GOOR te Gouda, zijn uitgegeven en door alle Boekverkoopers verkrijgbaar:

D. WILLEMIER.

KORTE SCHETS DER OUDE AARDRIJKSKUNDE,

Eene Handleiding bij het Onderwijs op Gymnasiën en andere Scholen,

HERZIEN DOOR

Dr. N. J. B. Kappeijne van de Copello.

Rector aan het Gymnasium te Gouda, f 0.60.

P. D. SCHEFFELAAR,

Leerboek der Theoretische en Praktische Cijferkunst,

ten dienste der Scholen en bijzonder Onderwijs:

MET VRAAGSTUKKEN, WAARIN DE GETALLEN ZOO ZIJN GENOMEN, DAT ZIJ BIJ HET MAKEN VAN BEREKENINGEN EN BEGROOTINGEN VAN KOSTEN TOT LEIDDRAAD KUNNEN DIENEN.

Gr. 12°. Vier stukjes elk à . . . . . 25 Cents.
Antwoorden op dezelve, compleet f 0.20.

J. KRAMERS, Jz.

FRANSCHE LEES- EN VERTAAL-OEFENINGEN

VOOR EERSTBEGINNENDEN

1e stukje, 1e en 2e gedeelte à . . f 0.30
2e stukje, 1e gedeelte . . . . . " 0.55
" " 2e " . . . . . " 0.60

Wat dit Leerboek van alle soortgelijke onderscheidt, is, dat het geheel alleen in de behoefte van den beginnenden leerling der Fransche taal voorziet. Elke oefening bevat eene *les om van buiten te leeren*, een fransch opstel, waaraan de uitspraak beoefend wordt en dat tevens ter vertaling dient, en een nederduitsch opstel of thema, ter vertaling in het Fransch. Elke reeks van Oefeningen wordt door beknopte Taalregels vooraf gegaan, en het geheel is gestoffeerd met opstellen ter Herhaling, waarbij de leerling telkens den reeds afgelegden weg overziet en het geleerde zich herinnert.

Dr. JOHNSON, The History of Rasselas. Prince of Abissinia, a Tale. With explanatory notes and remarks, for the use of students of the *English language*, revised by **A. F. Neuwieller**, Lector of the English Language and Literature at the *Gymnasium* of GOUDA, 2d **Edition** . . . . f 0.60.

J. L. DUBOIS,

DE DIERENWERELD

IN

HARE GEAARDHEID EN VERRIGTINGEN.

Opgehelderd door 470 fraaije houtsneê-figuren.

In 2 nette geprest linnen bandjes met verguldende rugtitels f 5.25.

ZIELKUNDE

VOOR OPVOEDERS EN ONDERWIJZERS

vrij bewerkt naar het Hoogduitsch van Dr. A. E. CALINICH, door D. VAN HINLOOPEN LABBERTON. Prijs: f 0.90.

Pensionnaat St-Louis te Roermond,

onder de bescherming van Z. D. Hw. den Bisschop van Roermond, bestuurd door de Broeders van de Onbevlekte Ontvangenis van de H. Maagd Maria.

De wederkomst der Leerlingen is bepaald 28 September eerstkomende. Het Kostgeld per jaar bedraagt f 140. Voor verdere inlichtingen vervoege men zich bij den Overste der Broeders en Directeur van het Pensionnaat te Roermond. (576)

HET SCHEI- EN GENEESKUNDIG PRAEPARAAT

is een nieuw en uitmuntend middel ter versterking van het Haar.

Hetzelve bevat in een juiste verhouding alle bestanddeelen, welke het Haar tot voedsel dienen en de Huid versterken. *Het reinigt het Hoofd van de schilvers, belet het uitvallen en bevordert den groei der Haren, is uitermate verfrisschend en van het fijnste parfum.*

Prijs per Flacon f 1.20.

HET EAU DES CARMES

van MARGARETHA GRASS werkt gunstig bij krampachtige verzwakkingen van zenuwgestel en spijsverteringsorganen, bij flaauwten, aanvallen van beroerten, ongeregelden bloedsomloop en vervangt de Hoffman's druppels met veel zekerder en aangenamer werking, in alle voorkomende gevallen.

Bij ieder fleschje wordt een aanwijzing tot gebruik afgegeven. Het halve Fleschje 50 Cents, het heele f 1

De Oostersche Anti-Rheumatische **KRUIDEN-OLIE** is uit vlugtige Planten-Oliën vereend met de Cajapoet Olie te zamen gesteld, en geneest alle Rheumatische ziekten en verlammingen, pijn in de gewrigten, verstijvingen in de pezen en andere aandoeningen.

De inwrijving geschiedt tweemaal daags met de vlakke hand, het lijdende deel wordt daarna met flanel of baai gedekt, dat voor het vuur warm gemaakt is.

Brabänders Chocolade-Koekjes

met worm-afdrijvende zelfstandigheden, zijn uitmuntend in hunne werking en worden gaarne door de kinderen genomen.

De Geneesheeren BEIJER, GEERLING, HOPMAN en FAHRMEISTER hebben ze met het beste gevolg aangewend en spreken er met veel lof van. Zij kosten 4 Cent het Doosje.

RAVIZZA'S TAND-MASTIKS tot plombering van holle Tanden en Kiezen. Het gebruik daarvan is zeer eenvoudig; men reinigt des avonds het holle gedeelte zorgvuldig, bevochtigt een stukje boomwol met de MASTIK en brengt dit zoo vast mogelijk in de holle Kies, waarin het zich spoedig verhardt en als het ware met de Kies vereenzelvigt. Het Fleschje kost 90 cents.

Roche's Herbal Embrocation,—

het beroemde uitwendig aan te wenden middel tegen de kinkhoest, ook weder voorradig.

BAS-VALEISE, spiraal-elastieke Kousen, die bij zwakke varikeuze uitzettingen, gezwollen beenen, enz. van groot nut zijn. Zij worden naar de maat gemaakt.

VERKOOPHUIS en de bekende Dépôts. (58

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN is gedrukt en alom te bekomen:

HANDBOEKJE

VAN

CHRISTELIJKE GODSVRUCHT

OF

Verzameling van Oefeningen en Gebeden,

met aanwijzing der daaraan verbonden Aflaten, door A. HENRIET, R. C. Pr. *Met Kerkel. Goedkeur.* Prijs f 0.

Om met den aard van dit boekje bekend te worden, volgt hier eene korte opgaaf van den voornaamsten inhoud.

H. Hart van Jesus. — *H. Kruisweg.* — *H. Kindschheid.* — *Zalige Dood.* — *Congregatie der Allerheiligste Maagd Maria*, kleine getijden der Onbevlekte Ontvangenis. — *Onbevlekt Hart van Maria* — Broederschap — Gebeden — Litanie — Toewijding — Onbevlekte Ontvangenis — Negendaagsche Oefening — Litanie. — *H. Schapulier.* — *Rozekrans* — wijze van dien te bidden enz. — *Over het wijden der Rozekransen, Medailles, Kruisbeelden, enz.* — Aflaten aan verschillende rozekransen verbonden. — *Levende Rozekrans.* — *De Maand van Maria.* — *Vereering van den H. Joseph,* — *Devotie tot den H. Aloysius.* — *Vereering van den H. Willibrordus.* — *Geestelijk Verbond.* — *Over de Aflaten.* — Nut der Aflaten, wat een Aflaat, vereischte om aflaten te verdienen, om de gunsten van het Jubilé deelachtig te worden. — Eenige gebeden om aflaten te verdienen. — Verzameling en aanwijzing van verscheidene aflaten. — Bijzondere voorwaarden voor verschillende aflaten. Volle aflaten door het jaar te verdienen. — Aanwijzing der feesten en voornaamste aflaten, welke op verschillende dagen te verdienen zijn.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.